

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence

Iv. V.:

Plačevanje kuluka

Po odloku ministrstva za gradbe št. M. G. 2686/36 bodo finančne oblasti od državnih uradnikov in upokojencev počenši s prorač. letom 1937./38. izterjevale kuluk v dveh obrokih, in sicer aprila in septembra vsakega leta, namesto kakor do sedaj v februarju. Stvarno to ni nikako znižanje tega bremena, temveč le navidezno olajšanje plačevanja. Ima pa stvar za prehodno leto 1937. neko težavo, ki bo prizadete hudo zadela. Dozdaj smo plačevali kuluk za vsako proračunsko leto v enajstem mesecu, t. j. v najkrajšem mesecu: februarju. Gotovo je, da ga bomo plačali tudi za proračunsko leto 1936./37. v enajstem mesecu proračunskega leta, torej v februarju 1937, ker ni upati in iz odloka M. G. 2686/36 tudi ne razvidno, da bi finančne oblasti kuluka za proračunsko leto 1936./37. sploh ne izterjale, za proračunsko leto 1937./38. pa v dveh obrokih aprila in septembra 1937. Tako bomo plačali v solarnem (sončnem) letu 1937. kuluk dvakrat, t. j. za dve leti, kar je stvarno le povečanje, ne pa olajanje tega bremena v letu (solarnem) 1937.

Tudi izterjavanje druge polovice kuluka v mesecu septembru za večino

uradnikov in upokojencev ne pomeni olajšanja, ker ima večina prizadetih v septembru velike stroške za šolske potrebščine in šolnino svojih otrok. Tudi ni september iz tega razloga pripraven rok za plačilo kuluka, ker bi s tem padlo plačilo celotnega bremena te vrste na prvo polovico proračunskega leta, ker sta april prvi, september pa šesti mesec proračunskega leta.

Uradniškega organizacije naj bi pravočasno opozorile gradbeno ministrstvo na prej omenjeno težavo za leto 1937. (poudarjam solarno!), da se doseže kak ugodnejši prehod na nameravano olajšanje tega bremena, če ga že ni mogoče sploh odvzeti z ramen uradnikov in upokojencev, kar bi bilo edino pravično. Če v naši banovini ne plačujejo kuluka pripadniki drugih stanov, je za nas javne nameščence kuluk kot izjemna in izredna davščina še teže znosljiv in spričo naših več kot nezadostnih prejemkov skrajno huda in kar neznosna obremenitev.

Zato naj bo ena poglavitnih nalog uradniških strokovnih društev: **popolna in čimprejšnja odprava kuluka za aktivne in upokojene drž. uslužbence!**

obsojena, s svojo odločbo uničiti za bodočnost nad njo izrečeno obsodbo z vsemi njenimi zakonskimi posledicami, če se je (ta oseba) v tem času dobro ponašala, in če je po možnosti

povrnila oškodovancu škodo, katero je povzročila s svojim dejanjem. Vendar se z uničenjem obsodbe ne morejo okrniti pravice tretjih oseb do povračila škode. (Konec prih.)

Selitveni račun

(Nadaljevanje.)

Šolsko leto je pri kraju in stanovanje sem našel, hvala bogu, še dovolj ugodno. Ženi sem sporočil, naj se pripravi za odhod in ji dal potrebna navodila. Reva me prosi, da naj si za par dni izposlujem dopust in pripeljem v Kranj, da ji bom lahko z dejanjem in nasveti stal ob strani pri preselitvi. Radi nujnih in neodložljivih uradnih poslov in radi občutnih izdatkov za potovanje, mi žal ni mogoče ustreči njeni želji. Ker sem povračilo za osebno selitev že prejel ob priliki odpotovanja na novo službeno mesto, ne bi imel za to potovanje pravice do povračila iz enostavnega razloga, ker je popolnoma privatnega značaja in ga ni mogoče prištevati med službena potovanja, ki se mi po uredbi št. 84.600/I ex 1931 morajo povrniti.

Ker nimam dovolj denarja za preselitev družine in pohištva, sem primoran zopet zaprositi za predujem na enak način in pod istimi pogoji, kakor prvič.

Za preselitev družine in pohištva se mi ima izplačati samo razlika, tako, da skupna vsota, ki se mi mora povrniti, v nobenem primeru ne sme presegati svote, ki bi mi pripadla, če bi se bil že prvotno preselil z družino in pohištvo.

Pri preselitvi družine in pohištva imam pravico do povračila sledečih izdatkov: a) za prevoz vsakega preseljenega člana družine, b) za selitev pohištva, c) dnevnic za vsakega člana družine. Za člana družine se smatrajo žena in otroci, rojeni v zakonito sklenjenem zakonu ter pozakonjeni otroci in sicer moški člani do polnoletnosti, hčere pa do omožitve. Izjemoma se smatra za družinske člane tudi ona polnoletna moška deca, ki je trajno nesposobna za pridobivanje in pa otroci do svojega 23. leta, če redno obiskujejo šolo. Od žen. dece se smatrajo za člane družine oženjene hčere, ki so zakonito ločene in se vsled tega vračajo pod roditeljsko oblast. Pozakonjeni otrok je otrok, rojen izven zakona, ki se pa z otrokom, rojenim v zakonu popolnoma izenači v trenutku, ko naknadno sklenejo njegovi roditelji zakonito zakonsko zvezo.

Imam troje zakonske dece: Franc, rojen 18. IV. 1914, Anton, rojen 15. IX. 1922 in Janez, rojen 22. I. 1928. Za vsakega preseljenega člana mi pripada ¼ moje lastne dnevnic. Ker znaša moja dnevnic za tri dni in pol 441 dinarjev, mi pripada za vse štiri člane družine ista vsota.

Kakor jaz, imajo tudi ostali člani družine pravico do I. razreda po železnici in parobrodu, s to razliko, da se moram jaz poslužiti 50%ne ugodnosti, medtem, ko je za ostale člane družine ta obveznost (glede vožnje po železnici) samo fakultativna. Zato ni uporabljati rodbinskih legitimacij pri selitvah. Otroci do četrtega leta ne plačajo vozne karte po železnici, od četrtega do desetega leta pa samo polovično karto. Za vožnjo po parobrodu, imajo člani družine 50% ni popust pri Jadranski plovidbi in pri Dubrovački parobrodni plovidbi, če z legitimacijo ali potrdilom dokažejo, da se vozijo po službeni dolžnosti. Za člane družine priznavata navedeni družbi ženo in nepreskrbljene otroke.

Na račun osebnih izdatkov od stanovanja do kolodvora in obratno sem prejel že 40 Din. Kot uradniku IV. skupine, 2. stopnje, z družino preko dvoje otrok mi pripada 96 Din. Razlika 56 dinarjev, se mi mora naknadno povrniti.

Ker sem za prevoz 50 kg maksimalne prtljage že prejel odgovarjajočo prtljažnino, imam pravico zahtevati, da se mi povrne še razlika med 150 kg, kolikor mi pripada kot poglavarju družine s tremi otroki in 50 kg, ki sem jih zaračunal že v prvem selitvenem računu in za katere sem, kakor že povedano, prejel določeno prtljažnino.

Za prevoz pohištva imam po tabeli čl. 36. uredbe št. 84.600/I ex 1931 pravico do 5000 kg. Dejanska teža pohištva znaša okoli 4500 kg. Koliko odpade tovarnine na to težino in pa prtljažnino za 100 kg prtljage, izvem pri železniški upravi, na katero se moram brezpogojno obrniti, da dobim pismeno potrdilo, ki ga moram priložiti selitvenemu računu.

Za pohištvo se smatra samo pohištvo v ožjem pomenu. Potrošne stvari, na pr.: drva, življenjske potrebščine, perutnina itd., ne spadajo med pohištvo. Pri selitvi po želez. sem dolžan, da napišem na tovarnem listu in njegovem duplikatu v rubriko, določeno za vpisavanje dovoljenih izjav sledečo klavzulo: »Prosim, da železnica uradno ugotovi težino.« Sicer izgubim pravico do povračila za vkladanje in razkladanje, za prevoz do kolodvora in obratno, za natovoritev in razovoritev ter za poškodbo in zavarovanje pohištva. Za te vrste izdatkov mi pripada glasom navedene tabele po 70 par od vsakega kilograma, ali za 4500 kg pohištva 3150 Din odškodnine.

(Dalje prih.)

Izguba pokojnine in rehabilitacija

V državnem svetu je bilo predloženo splošni seji v odločitev vprašanje, kako je uporabljati predpise 2. toč. § 138. zak. o drž. prometnem osebju iz leta 1931. oziroma toč. 2. § 132. uradn. zakona od leta 1931., v zvezi s 3. odst. § 90. kaz. zakona, kadar gre za presojo, ali ima pravico do pokojnine oseba, ki je po razsodbi kazenskega sodišča izgubila drž. službo v času, ko je imela potrebno število let službe za pokojnino, pa je po prestani kazni dosegla rehabilitacijo po 3. odst. § 90. kaz. zakona. Do spora v tem vprašanju je prišlo tako, ker je en oddelek državnega sveta zavzel stališče: da dosežena rehabilitacija obsojeni osebi vrne vse pravice, katere je z obsodbo izgubila, pa tudi izgubljeno pravico do pokojnine. Drugi oddelek je pa v sličnem primeru razsodil, da rehabilitacija uniči izrečeno obsodbo z vsemi njenimi posledicami samo za bodočnost, da pa nima retroaktivne moči. Po tem torej taka oseba doseže samo možnost, da se vrne v državno službo in možnost, da doseže pravico do pokojnine, ne pa da z rehabilitacijo samo dobi pokojnino. Zato je bilo to vprašanje predloženo splošni seji državnega sveta v odločitev.

Državni svet je na splošni seji dne 21. in 22. junija 1935, št. 19.077/IV, spoznal:

»Pravno vprašanje, ki je predmet odločevanja, je: ali ima pravico do pokojnine oseba, ki je po razsodbi kazenskega sodišča izgubila državno službo v času, ko je imela potrebno število let službe za pokojnino, pa je po prestani kazni dosegla rehabilitacijo po 3. odst. § 90. kaz. zakona, to je: ali oseba, ki je dosegla sodno rehabilitacijo na podlagi tega zakonskega predpisa, dobi že samo s tem vnovič pravico do pokojnine, ali pa taka rehabilitacija zanjo ustvari le možnost, da tako pravico v bodoče morebiti dobi.

Zaradi jasnejšega umevanja predpisa 3. odst. § 90. kaz. zakona in posledic dosežene rehabilitacije po tem predpisu, je treba navedeni 3. odst. tega predpisa spraviti v zvezo s celotno vsebino tega predpisa.

Predpis § 90. k. z. je razdeljen na tri odstavke. V 1. odstavku tega predpisa je določeno, da more sodišče po preteku 3 let po prestani, zastareli ali odpušteni kazni, na prošnjo obsojenca,

ki je bil v smislu odst. 1. § 46. obsojen na izgubo častnih pravic, če se je obsojenec v dobi teh 3 let in med prestajanjem kazni dobro ponašal in če je s svojim dejanjem povzročeno škodo po možnosti poravnal oškodovancu, proglasiti, da je vreden, da vrši izgubljene pravice, navedene v točki 3. § 47. in da more pridobiti druge izgubljene pravice, navedene v toč. 1. in 2. § 47. kaz. zakona.

Po tem predpisu torej se oseba, glede katere je bilo v smislu 1. odst. § 46. (pri obsodbi na smrt ali težko ječo preko 5 let) izrečena trajna izguba častnih pravic, more s sodno odločbo pod določenimi pogoji proglasiti za vredno, da vrši izgubljene pravice, navedene v točki 3. § 47., to so pa v javnih zadevah: glasovati, voliti ali izvoljen biti, in da izvršuje vsa druga politična prava; in da more pridobivati ostala izgubljena prava, navedena v točki 1. in 2. § 47. To so pa: 1. pravica do državne ali kakršnekoli druge javne službe ali do javnih zvanj; 2. pravica do akademskih stopenj, odlikovanj in drugih javnih časti.

Po 2. odst. § 90. kaz. zakona pa se obsojencu, glede katerega je bila z obsodbo v smislu točk 2. do 4. § 46. izrečena izguba častnih pravic za določen čas, vračajo pravice, našteje v točki 3. § 47., kakor tudi možnost za pridobitev drugih pravic, navedenih v točki 1. in 2. § 47. že s samim pretekom tega časa.

Z razliko od 1. odstavka, po katerem more osebe, obsojene na trajno izgubo častnih pravic, sodišče s svojo odločbo proglasiti za vredne, da izvršujejo izgubljene pravice iz točke 3. § 47., ozir. da pridobivajo pravice iz točke 1. in 2. § 47. kaz. zakona po navedenem 2. odst. § 90. kaz. zakona: se osebam, obsojenim na časovno omejeno izgubo častnih pravic po točki 2., 3. in 4. § 46. vračajo pravice, navedene v točki 3. § 47. in možnost za pridobivanje pravic navedenih v točki 1. in 2. § 47. kaz. zakona že s samim pretekom časa, za katerega je bila glede take osebe izrečena izguba častnih pravic.

Po 3. odst. § 90. kaz. zakona more sodišče končno po preteku 5 let po prestani, zastareli ali oprošteni kazni na prošnjo osebe, ki je bila prvokrat

Upokojitev v službenem interesu

Neki državni uradnik je bil upokojen na podlagi toč. 16. § 104. v zvezi s § 110. u. z. Po prvem predpisu prestopa služba drž. uslužbencu, če pristojno oblastvo odloči, da mu služba prestopa. V § 110. u. z. je pa rečeno, da se sme taka odločba izdati, če smatra predstojnik, da je uslužbenec nesposoben ali neprimeren za službo ali če to sicer zahtevajo službeni interesi. — Ker v upokojitvenem dekretu ni bil izrečeno naveden noben razlog za upokojitev, se je upokojeni pritožil na ministrstvo, proti negativni odločbi je pa vložil tožbo na državni svet. Ta je tožbo odbil z utemeljitvijo:

»Po 2. točki čl. 19. zak. o drž. svetu in upravnih sodiščih ni dovoljena tož-

ba na državni svet v zadevah, v katerih so, in kolikor so upravna oblastva po pozitivnem pravu pooblašena izdajati odločbe na podlagi proste presoje.

Po 1. čl. zak. od 30. decembra 1932. o avtentičnem razlaganju § 110. u. z. se mora le-ta tako razumeti, da je že samo s tem, da se odločba o prestopu službe sklicuje na ta paragraf, ugotovljeno, da je pri uslužbencu nastopil eden izmed primerov tega zakonskega predpisa, ki ima za posledico prestop službe, in da je taka odločba izdana v smislu zakona. Po tem torej, če se upravno oblastvo v odločbi o prestopu službe sklicuje na § 110. u. z., postavlja zakon neizpodbitno domne-

vo, da je uslužbenec, kateremu je na ti podlagi služba prenehala, nesposoben ali neprimeren za službo ali da koristi službe zahtevajo, da mu služba prenehaj. To zakonsko predpostavko tožitelj ne more z nobenim dokazom izpodbiti, niti se ne more državni svet na njegovo tožbo v tem primeru spustiti v presojo vprašanja ali koristi službe zares zahteva, da njemu prenehaj služba. Iz navedenega izhaja, da o prenehanju službe po § 110. u. z. odločuje pristojno upravno oblastvo na podlagi svoje svobodne presoje. Proti takim odločbam upravnega oblastva pa tožba na državni svet ni dovoljena.

Iz utemeljitve državnega sveta je popolnoma jasno razvidno, da more državno oblastvo glede slehernega uslužbenca izreči, da mu prestani služba in ga upokojiti ozir. (če še nima dovolj službenih let) odpustiti brez pokojnine, ne da bi bilo primorano za

to odločbo navesti sploh kak razlog. Že samo s tem, da citira § 110. u. z., je ugotovljeno, da je uslužbenec nesposoben ali neprimeren za službo ali pa da ga je treba v službenem interesu iz službe odstraniti.

Naloga strokovnih organizacij bo, da skušajo z vsemi sredstvi izposlovati zakonodajno spremembo zakona iz leta 1932., ki daje možnost odpustanja ozir. upokojevanja neglede na načelo stalnosti, ki je v našem uradniškem zakonu vsaj implicitno vsebovano, čeprav ni naravnost izraženo. **Stalnost drž. uslužbenstva** mora biti poglavitna in temeljna zahteva vseh naših strokovnih združenj, ker bo le z njo zagotovljena zakonitost, red in pravna varnost vsem državljanom, nam pa možnost požrtvovalnega, nepristranskega in absolutno zakonitega izvrševanja službenih dolžnosti, brez strahu za eksistenco.

Vozne ugodnosti

V beograjskih »Službenih Novinah« je bila dne 10. julija t. l. objavljena uredba minist. sveta »o ugodnostih na železnicah in ladjah v državni eksploataciji«. Hkrati z uredbo, ki ima komaj 8 paragrafov, je bil objavljen tudi **splošni pravilnik** o ugodnostni vožnji in prevozu, ki ga je izdalo prometno ministrstvo dne 4. julija t. l. Iz tega obširnega pravilnika, ki obsega 66 členov, objavimo danes samo nekatere, za javne uslužbence in upokojence posebno važne določbe. V podrobnem bomo pa vsebino pravilnika opisali prihodnjič.

Po novem pravilniku uživajo ugodnost 50% znižanja voznine na državnih železnicah in ladjah, ki so v drž. eksploataciji, vsi: 1. aktivni državni uslužbenci, 2. aktivni banovinski uslužbenci in 3. duhovniki priznanih veroizpovedi. Ta ugodnost velja za **neomejeno število potovanj** in za železniški ali ladijski razred po izbiri uslužbenca. Omejitev na določene razrede (po nameščenem činu) pravilnik ne pozna več.

Državni in banovinski aktivni honorarni uslužbenci in dnevničarji uživajo tudi 50% popust pri voznini, toda samo v III. razredu osebnih vlakov in v II. ladijskem razredu. Pogoja sta pa za to ugodnost dva: 1. da so že leto dni v službi in 2. da za vsako potovanje posebej vložijo prošnjo, katero mora pristojno oblastvo potrditi glede trajanja njihove službe.

Drugo pomožno osebje (razen honorarnih uslužbencev in dnevničarjev) uživa enake ugodnosti, toda šele po treh letih službovanja v službi države ali banovine. — Kdo so ti »drugi pomožni uslužbenci« pravilnik ne navaja. Zato smemo sem prišteti dninarje, začasne davčne izvrševalce itd.

Upokojenci, državni in banovinski, imajo na železnicah in ladjah 50% ugodnost 24krat na leto, in sicer v poljubnem razredu.

Družinski člani aktivnih in upokojenih državnih in banovinskih uslužbencev imajo prav tako 24krat na leto pravico do polovične vozovnice. Za družino honorarnih uslužbencev, dnevničarjev in drugih pomožnih uslužbencev veljajo seveda omejitve glede službene dobe njihovih družinskih poglavarjev.

Člani družine, ki uživajo te ugodnosti, so po tem pravilniku: 1. zakonita žena, 2. zakoniti otroci (moški do polnoletnosti, neglede na to, ali se šolajo ali ne, ženske, dokler jih starši vzdržujejo, a najdlje do polnoletnosti), 3. vdove in sirote po umrlih uslužbencih, dokler prejema rodbinsko pokojnino. — Uživajo pa to ugodnost žena in otroci le tedaj, če živijo v družinskem poglavarstvu v družinski skupnosti, kar se smatra tudi takrat, če iz upravičenih razlogov ne prebivajo z možem oz. očetom v istem kraju.

Iz navedenega so torej razvidne sledeče nove določbe oz. spremembe dosedanjih:

1. banovinski aktivni in upokojeni uslužbenci uživajo enake ugodnosti kot državni;
2. honorarni nameščenci, dnevničarji in drugi pomožni uslužbenci imajo omejene ugodnosti, če zaprosijo zanje, od primera do primera;
3. izbira železniškega ali ladijskega razreda je v splošnem svobodna;
4. upokojencem se je zvišalo število polovičnih voženj od treh na štiri in dvajset na leto;

5. moški otroci uživajo ugodnosti brez omejitev do dovršenega 21. leta (doslej le do 18. leta);

6. ženski otroci izgube ugodnost šele, ko so preskrbljeni ali ko se omože.

V splošnem je torej treba ugotoviti, da je novi pravilnik znatno razširil krog upravičencev in zlasti željam upokojencev, banovinskih in nepragmatičnih uslužbencev vsaj deloma ustregel. Najnujnejši potrebi je torej zaenkrat zadovoljeno. Če se bodo pokazali nedostaki ali vrzeli v določbah pravilnika, jih bo pa treba odpraviti.

*

Doslej fin. direkcija še ni prejela podrobnih navodil za izvajanje pravilnika in tudi še ni izdala nobenega uradnega pojasnila. Zato v naslednjem neobvezno objavljamo:

Državni upokojenci, ki že imajo legitimacije za tekoče leto in so sedanje 3 vožnje že izrabili, naj predložijo fin. direkciji prošnje za vložke. Priložiti je legitimacija in 2 Din za vložek. Ta znesek se mora položiti v gotovini, ali pa po položnici, poštni ali čekovni. Položnice se dobe pri davčnih upravah, prazne pa pri vsaki pošti. Številka če-

kovnega računa drav. fin. direkcije je 10.011. — Priloži naj se vselej zadnji ček. odrezek o prejeti pokojnini.

Za sinove gre legitimacija do dovršenega 21. leta starosti, toda le, če so nepreskrbljeni in jih vzdržuje oče. Hčere uživajo ugodnost, dokler so v očetovi oskrbi in so še samske. Da se prvo ugotovi, je treba priložiti potrdilo občine, da nima hči nad 200 Din dohodka na mesec, za drugo pa samski list.

Za sinove in hčere je priložiti event. stare legitimacije, če še niso bile odvzete. V tem slednjem primeru bo treba preskrbeti nove fotografije.

Ker fin. direkcija še ni prejela takih vložkov, naj se zaenkrat — dokler ne bo razglašeno — ne vlagajo prošnje, temveč naj vsakdo najprej porabi vse tri letošnja ugodnostna nakazila iz legitimacije. Nato prejme vložek.

Prihodnje leto dobe vsi upokojenci nove legitimacije. O postopku bomo pravočasno poročali.

Dodajamo še, da ločenim ženam, ki ne živijo z možem v skupnem gospodinjstvu, legitimacije ne pripadajo.

Podrobnejša navodila sporočimo še prihodnjič.

Profesorski kongres

Jugoslovansko profesorsko društvo si je izbralo za letošnji svoj XVII. redni kongres mesto Varaždin. Za povod je služila tristoletnica tamošnje gimnazije, ki sta jo ustanovila dva Jezuita, po rodu Hrvata, Petar Ljubić in Martin Lauš. Leta 1637. je sezidal grof Gašpar Drašković stavbo iz hrastovine za štiri razrede.

Že v soboto 4. julija popoldne so imeli predsedniki vseh sekcij in glavni odbor plenarno sejo. V nedeljo 5. julija je bila ob 10. uri svečana otvoritev v gledišni dvorani. Na stopnišču so imeli častno stražo člani varaždinske mestne garde v svojih slikovitih uniformah iz časa Marije Terezije. Svoj čas je bila to obrambna četa, sedaj pa je to samo še paradno društvo. Ob zvokih državne himne je prikorakal v polno dvorano kraljev zastopnik in za njim zastopniki mestne občine, ministrstva za prosveto in za trgovino, učiteljskega združenja in drugih stanovskih in prosvetnih korporacij.

Po uvodnih besedah predsednika glavnega odbora, Kneževića je bil izvoljen za predsednika kongresa dr. Grdenić, direktor iz Zagreba, za podpredsednika pa poleg direktorja varaždinske gimnazije tudi prof. dr. Pečovnik iz Maribora. Odposlana je bila vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju, pozdravne brzojavke je naslovil kongres na ministrstva in druge ustanove in osebe. Izmed uradnih govornikov so prisotni zlasti toplo pozdravili načelnika varaždinske mestne občine

dr. Milkovića, ki je izrekel kongresu dobrodošlico in kratko orisal zgodovino mesta. Nato je skupščina izvolila tri odbore: verifikacijski, za resolucije in za prošnje in pritožbe. V vsakem odboru sta bila dva delegata glavne uprave in po en zastopnik vsake banovinske sekcije. Popoldne so odbori zasedali na gimnaziji. Ostali profesorji, ki jih je prišlo nad 300, so si ogledali mesto, njegov muzej in Varaždinske toplice. Za stanovanje in prehrano je bilo dobro preskrbljeno; vsakdo je dobil na kolodvoru listek, na katerem je bilo navedeno prenočišče in pa lokal, v katerem dobi hrano. Tudi cene so bile že v naprej enotno določene.

V ponedeljek, 6. julija, dopoldne je bil glavni del kongresa. Predsednik glavne uprave je omenil v svojem govoru, da je premalo ljubezni do šole in do šolskih delavcev pri vladi in pri občinstvu. Slišimo mnogokrat zahtevo po depolitizaciji šole. Sprejemamo to, če mislijo odstraniti vpliv političnih strank na šolo. Smo pa proti depolitizaciji, če bi s tem prepovedali učitelstvu vsako politično udejstvovanje izven šole, tako da bi politika postala monopol bankarjev in advokatov.

Strokovni in stanovski referatji so se vrstili od 9. do 14. ure. Na podlagi teh in predlogov sekcij je izdelal odbor med tem resolucije, ki so bile soglasno sprejete. Resolucija ugotavlja, da srednja šola nima onih uspehov, ki jih upravičeno pričakujejo profesorji, dijaki, starši in javnost. Pred vsem je

G. Milburn:

Mesto Oklahoma

Luie Mc Kindricks.

Luie Mc Kindricks je bil bebast. Njegova mati je bila ena Mc Kindricksovih deklet, ki so leta 1905. doživele tisto nesrečo. Trdili so, da je njegov oče Charley Wheeler, trgovec z nepremičninami, zakaj Luie je imel prav tako rdeče lase kakor Charley.

Luieva mati je služila na telefonskem uradu in je pošiljala dečka v ljudsko šolo. Ko je bil v četrtem razredu, je imel za učiteljico Mabel Robertson, čedno dekle, ki je prišla z državnega vseučilišča. Ko je Luie dve leti hodil v četrti razred, ga je Mabel predstavila iz same dobrotljivosti v petega. Toda Luie se je medtem gospodična Robertsonova tako priljubila, da kar ni hotel iz četrtega razreda. Vsako jutro je morala učiteljica, ki je poučevala v petem razredu, Luia s silo vleči v učilnico. Čez nekaj časa se je naveličala tega in je pustila Luia v četrtem razredu. Potem, ko je Luie sedel še štiri leta v četrtem razredu, se je gospodična Robertsonova omožila. Od takrat Luie ni hodil več v šolo.

Zdaj je bil že mlad mož. Debelo glavo so mu pokrivali gosti bakrenordeči lasje. Hudoben sošolec mu je nekoč izbil prednje zobe in Luio so usta vpadla in se razpotegnila kakor starcu. Neprestano solzeče se oči so mu časih pričele strahovito škiliti, kar je dajalo obrazu groteskno nagajiv izraz.

Luie je bil s svojo zunanostjo popolnoma zadovoljen. Dolgo mu niti v misel ni prišlo, da ne bi bil privlačen za ženske.

»Ženske so pa res smešne,« je izjavil nekega večera drugim mladeničem v prodajalni. »Če se zaljubijo v koga, se ne da prav nič narediti. Ženske me kar pri miru ne puste.«

Ko je izstopil iz šole, je našel delo kot progovni delavec in kupil si je zlato zobovje. Bal se je avtomobilov in si zato ni kupil Forda, temveč je hranil in kupil rumeno kobilu in zapravljalček s prav tako rumeno, z resicami okrašeno platneno streho.

Tisti čas je Luie začel dvoriti Lulu Samperjevi, hčerki nekega farmarja. Lulu je bila veliko rdečelično dekle s košatimi prsi in v život obilna, kakor sveže nabasan naslanjač. Bila je od nekaj plašna in zmeraj v zadregi in Luievo snubljenje ji je laskalo. Toda starši in prijateljice so jo dražile z njim in bilo jo je sram, da je lazil za njo.

Nekega četrtega je v javni govorilnici »Tedskega obzornika« izšla tale vest:

»Vsako nedeljo popoldne lahko vidite rumenkasto kobilu z rumenkasto pokritim zapravljalčkom stati v senci velikega katalpovega drevesa pri Samperjevih. Kdaj zavzame poročni zvonovi, Lulu?«

Prihodnjo nedeljo je Lulu dobila Luia pri prednjih vratih. Pravkar je privezal konja. Dekle je iz same plašnosti postalo surovo:

»Glejte, da se zgubite, Luie! Nič več vas ne maram videti. Sploh ne obiskujte me več. Saj ste čisto brez razuma. Saj bi vendar morali sami opaziti, če kje niste dobrodošli, ampak če vam moram to šele povedati, vam pa zdaj povem. Le glejte, da se poberete!«

Ko je Luie stopil iz hiše, odvezal konja in zlezal na voz, je hlapec s farme sedel v senci katalpovega drevesa.

»Že greš, Luie?« je vprašal hlapec.

»To mi pa res lahko verjameš,« je odgovoril Luie. »Dovolj razuma imam, da opazim, če kje nisem dobrodošel. Zadoštuje mi najrahljši namig.«

Mabel Barclayeva.

Dokler je Mabel Barclayeva živela v našem mestu, niso v Broadway-kinu igrali nobenega filma, da bi si ga ne bila ogledala. Kino je trikrat na teden predvajal nove filme in leto za letom si je Mabel ogledala prav vsakega.

Bila je veliko rdečelaso dekle, močnih kosti, hči farmarja po imenu Joyner, ki je stanoval v bližini Verdigris Riverja. Vsako soboto popoldne je imel stari Joyner hude muke, preden je nagnal Mabel domov. Hotela je po vsi sili ostati v mestu in iti v kino.

Ko je bila zadosti stara, je ušla očetu in se vdinjala v mestu pri Esterbrookovih za služkinjo. Kot edini pogoj je postavila zahtevo, da ima vsak večer, kadar igra kino, prosto. Neke srede zvečer sta hotela Esterbrookova oditi v cerkev in sta proslila Mabel, naj ostane pri otrocih. Mabel je pustila otroke same doma in odšla v kino. Pozneje je postala natakarka v Kentucky Colonel-Hotelu. Tam je spoznala Eda Barclaya.

Tiste čase so ravnokar našli velike petrolejske vrelce in Ed Barclay je bil tesar in je gradil vrtalne stolpe. Zaslužil je po dvanajst dolarjev na dan. Ed je bil zapravljevec. Zaničljivo je govoril o drobižu

in si v hotelski jedilnici ni nikoli dal vrniti drobiža.

Mabel in Ed sta nekaj časa bila prijatelja, potem sta se vzela in se preselila v lastno hišo. Takrat je Mabel prisilila Eda, da je prinašal ves drobiž domov. Imela je rjavega prešička iz ilovice, v katerem je shranjevala denar za kino. Ed ji je zmeraj iznova polnil prešiča z drobižem. Po poroki se je Mabel posrečila, da je prišla že k prvi predstavi v Broadway-kinu ob pol osmih. Ostala je pa tudi še pri drugi.

Mabel je zelo resno sprejemala filmske drame. Jezilo jo je, če so med prizori, ko so se poljubljali na platnu, učenci iz meščanske šole, ki so sedeli pred njo, cmokali z ustnicami ali pa če so tolkli po napihnjenih vrečkah, da so se razpočile z glasnim pokom. Časih je skočila s sedeža, stekla k Gusu Diehlu, ki je sedel v sobici za operatérja, in se je pritožila pri njem.

Mabel je bila najboljša obiskovalka, kar jih je Gus imel. Zato se je nji na ljubo med dejanji pojavljala na platnu barvast napis: »Prosimo za mir, da bodo ljubitelji filma mogli mirno uživati predstavo.« Če napis ni zalegel, je Gus ustavil projekcijski aparat in prižgal luč. Nato je zlezal doli v dvorano, pograbil prvih par pobov, ki jih je ujel, in jih vrget na cesto. Nato so starejši fantje postali mirnejši.

Nekega večera je Gus pomotoma zagrabil napačen trak — smešno sliko ženske z velikim, pisano natičkanim klobukom in z napisom: »Prosimo dame, naj snamejo klobuke.« Tisti večer je imela Mabel Barclayeva prvič nov klobuk s širokimi okrajci, na katerega je bila tako ponosna, da ga je obdržala na glavi. Napis v filmu jo je razsrdil. Užaljena je od-

potrebno, da izdelajo enoten državni prosvetni program, temu naj se prilagodi ves prosvetni sistem. Dotle predlaga resolucija uzakonjenje novele k srednješkolskemu zakonu, delitev šol s prevelikim številom učencev, namestitve zadostnega števila profesorjev, zidanje novih šolskih poslopij itd. Po udarjalo se je, da ne more ena oseba voditi zavoda, ki šteje nad tisoč učencev, ker izgubi pregled in trpi pod tem enotnost postopka. Majhne, prenatrpane šolske sobe škodujejo zdravju dijakov in profesorjev pa tudi učenemu uspehu. Srednje tehnične in obrtne šole še danes nimajo enotnega učnega načrta. Kar profesorje še posebno hudo tišči, je popolni zastoj v napredovanju. Skoro 800 prošelj za napredovanje v višje položajne skupine leži v ministrstvu, praznih mest pa je le

nekaj nad 70. To očitno zapostavljanje profesorjev je napotilo glavno upravo, da je v znak protesta v celoti odstopila, kar so prisotni vzeli na znanje z dolgotrajnim demonstrativnim aplavzom. Dokler se razmere v prosveti temeljito ne izboljšajo, ni pričakovati boljših uspehov na naših srednjih šolah.

Pri volitvah je bil izvoljen skoro ves dosednji odbor; izpadla sta prof. Sokolović in Jovičičeva, na njuni mesti sta prišla Julijana Bošković in Rajica Marinković.

Ob pol devetih zvečer je bil v ponedeljek slavnostni banket, ki ga je priredila mestna občina in ki se ga je udeležilo okoli 300 oseb. Naslednji dan so bili še izlet v Trakošćan, Lepoglavo, Čakovec in Ptuj.

drp.

Učiteljska resolucija

Na banovinski skupščini Jugoslovenskega učiteljskega združenja, ljubljanske sekcije, ki se je vršila v Ljubljani v dneh 10. in 11. julija, so zastopniki 34 okrajnih učiteljskih društev soglasno sprejeli naslednjo

resolucijo:

I. Prva in najneobhodnejša potreba narodne šole in učiteljskega stanu je uzakonitev stalnosti. Učitelj mora dosegati zadovoljive vzgojne in učne uspehe šele, ko se je poglubil v duševnost otrok in v razmere kraja. Njegovo delo v šoli mora biti neprekinjeno in zasnovano na daljši čas. Učitelj mora imeti potreben mir, da se more vsega posvetiti svoji nalogi. Vsaka prekinitev dela v šoli in vse, kar jemlje učitelju mir in duševno ravnovesje, otežkoča in onemogoča učne in vzgojne uspehe. Učiteljstvu je treba že zaradi samih interesov šole in šolskega dela z zakonom zagotoviti polno sigurnost. Premestitve proti volji premeščenih učiteljev, ne da bi ti kaj zagrešili, brez disciplinske preiskave in dokazane krivde, izvrševane z motivacijo službene potrebe, tudi če ta ne obstoja, in to celo sredi šolskega leta, so škodljive vsemu učiteljevemu delu v šoli in izven nje. Škoda, ki nastaja iz tega, je leto za leto večja. Na to opozarjamo vse odločujoče činitelje in prosimo, da se čimprej odstranijo vsi škodljivi vplivi, ki ogrožajo uspehe narodne šole in učiteljski stan, kar se more zgoditi zgolj z uzakonitvijo stalnosti za učiteljstvo.

2. Učiteljstvo se je dolga leta borilo za uvedbo modernih disciplinskih predpisov. Četudi disciplinski predpisi v zakonu o notranji upravi, ki jih določa za nas letošnji finančni zakon, ne ustrezajo popolnoma položaju učiteljstva, vendar je z njimi popolnoma zadovoljeno našim glavnim zahtevam po

vpogledu v ovadbo, svobodnem zagovoru in pritožbi proti razsodbi. Prosimo, da se čimprej izvede določba zakona in se izda razmeram in organizaciji narodnih šol ustrezajoča uredba o disciplinskem postopku za učiteljstvo.

3. Dosedanji način razpisovanja in oddaje prostih učiteljskih mest po določbah zakona o narodnih šolah je pokazal v praksi vse svoje slabe strani. Doslej se še ni zgodilo, da bi bili o priliki glavnega letnega razporeda premeščeni učitelji do konca avgusta na svojih novih mestih. Prve meseca šolskega leta je zato ponekod preveč učiteljev, dočim jih drugod primanjkuje. Zaradi tega trpi v prvi vrsti šola, trpi pa tudi učiteljstvo, ki se z nadomeščanjem čez mero izčrpuje, in ono, ki se mora seliti v mrzlem zimskem času na nova mesta. Neobhodno je zato, da se v interesu narodne šole same izpremenijo določbe zakona o razpisu in oddaji službenih mest. Vsa prosta mesta naj se mesečno sproti razpisujejo in sproti tudi oddajajo, premeščeni učitelji pa naj nastopijo službo v novih krajih v glavnih počitnicah. Le na ta način bo lahko učiteljski stalež ob začetku šolskega leta na šolah popoln in bodo vse šole takoj začele z rednim poukom.

Razpisujejo naj se prav vsa prosta mesta. Pri oddaji naj odloča zgolj boljše kvalifikacija in socialne razmere prosilcev. Učiteljstvo želi, da se oddajajo učiteljska mesta komisionalno in da dobi v komisijo svojega izvoljenega zastopnika.

4. Iz prosvetne personalne politike je treba izločiti vse osebne in politične vplive. Učitelja je treba zaradi važnosti njegovega dela v šoli in izven šole zavarovati pred vsakršnim razračunavanjem. Vplivanje in odločanje v personalnih vprašanjih bodi prepušče-

no zgolj prosvetni upravi in njenim organom.

5. Skupščina ugotavlja, da se v zgodovini učiteljskega stanu in njegove organizacije še ni zgodilo, da bi se na tak nečuten način in brez čuta vsake odgovornosti za posledice, jemal učiteljstvu ugled, kakor se je to zgodilo z napadi v časopisju v preteklem upravnem letu. Zaradi ugleda in avtoritete, ki jo potrebuje učiteljstvo pri vršenju svoje težke in odgovorne naloge v šoli in med ljudstvom, ravno tako pa zaradi pravičnosti in poštenosti, na kateri apelira lahko tudi učiteljstvo pri javnem ocenjevanju svojega dela, prosimo, da preprečijo šolska in upravna oblastva vsak poizkus po obnovitvi pavšalnih napadov. Istočasno pa izjavljamo, da se ne protivimo nobeni objektivni in konkretni kritiki.

6. Število brezposelnih učiteljev in učiteljic v dravski banovini je z letošnjimi abiturienti in abiturientkami naraslo nad 600. Učiteljstvo in njegova organizacija gledata s skrbjo na težak položaj brezposelnih učiteljev, ki čakajo, kruha potrebni in voljni dela, že več let brezupno na službo. Bati se je škodljivih posledic, ki so jim izpostavljeni zaradi brezposelnosti in pomanjkanja tako moralno kakor fizično. Učiteljska organizacija stori vse, kar je v njeni moči, da vzdrži bodoče člane

učiteljskega stanu na pravem potu ter jih v svojem okrilju varuje škodljivih vplivov, za kar doprinaša učiteljstvo tudi gmotne žrtve. Neobhodno pa je potrebno, da se čimprej ustvarijo pogoji za njihovo postavitve. V dravski banovini je že danes nad 160 razredov brez učitelja, zaradi česar je tem nujnejše, da se tako v državnem kakor v banovinskem proračunu ustvarijo pogoji za zaposlitev brezposelnih učiteljev. Pri sprejemanju v državno službo naj se upoštevajo zgolj socialne razmere in starost prosilcev.

7. Naše gmotno stanje se od leta do leta slabša in je postalo z zadnjimi znižanji naravnost brezupno. V skrbi za svojo in eksistenco svojih družin prosimo, da se naši službeni prejemki zvišajo, ker nam bo le tako mogoče vse svoje delo posvetiti šoli in narodni prosveti. V celoti naj se uveljavi uredba o draginskih dokladah iz leta 1932. ter se razveljavijo zakonske določbe, s katerimi so ustvarjene razlike v prejemkih med neporočenimi in poročenimi učiteljicami.

Po ugotovitvi TOI zbornice v Ljubljani so cene na živilskem trgu v dravski banovini 100 % višje od onih v mnogih ostalih banovinah, zato naj se dravska banovina v celoti uvrsti v I. draginski razred.

Vestnik

Prihodnja številka našega lista bo izšla okrog 10. avgusta. Prosimo cenj. naročnike, naj nam to zanesite, ki je posledica tehničnih težkoč, blagohotno oprostite. V prihodnje bo list izhajal spet redno in točno ob napovedanih rokih.

Zaostanki. Vsem p. n. naročnikom, ki so prejeli nedavno naše pismene pozive, naj plačajo zaostanke na naročnini, sporočamo, da morejo te zneske vplačati tudi v obrokih, če jim to naenkrat ni mogoče. Popolnoma razumemo njihov položaj, prosimo pa cenj. naročnike, naj upoštevajo okolnost, da mora tudi naša uprava sproti kriti vse svoje nemale obveznosti — in to zgolj iz naročnine. Zato je obstoj in razvoj lista odvisen od točnega in pravočasnega dotoka naročnine.

Nujna prošnja upokojujencev. Tisoči drž. upokojujencev, ki hudo trpe zaradi nerednega izplačevanja pokojnin, iskreno prosijo vse odločujoče činitelje, naj vendar že uredijo to bolečo vprašanje. Življenje tisočev upokojujencev in njih družin je ogroženo, njihovo gmotno stanje resno omajano. Upokojujenci pričakujejo od kr. vlade, da se bo tudi za našo banovino končno vendarle uvedel red in se bodo pokojnine pričele spet točno nakazovati. Konec julija se bliža, pokojnin pa večina še nima.

Kakšen bo novi finančni zakon. Finančni minister je v okrožnici, s katero je izdal vsem ministrstvom navodila za sestavitev proračunskih načrtov za prihodnje leto, opozoril izrečno, da bo prihodnji fin. zakon omejen res samo na to, kar bi po zakonu o drž. rač. moral vsebovati, t. j. samo predpise in navodila za izvrševanje državnega proračuna. V prihodnji fin. zakon se ne bo sprejel noben odlok, amandman, s katerim naj bi se bistveno spremenili ali znatno dopolnili veljavni zakoni. Še manj seveda določila, ki naj novou uredijo posamezne pravne probleme, kakor bi bil prav za prav potreben poseben nov zakon. — Bilo bi nujno potrebno, da bi se to končno enkrat res izvedlo, ker se z dosedanjim prakso samo pomnožuje in zmeraj večja pravna zmeda in nejasnost. Najvažnejši zakoni se vsako leto v fin. zakonu bistveno spreminjajo, tako da je pregled zakonodaje že skoro popolnoma izključen in laiku naravnost onemogočen.

Overjanje prepisov listin. Drž. uslužbenci, zlasti upokojujenci, morajo ob neštivilnih prilikah prilagati svojim vlogam ali prošnjam prepise raznih listin, zlasti upokojitvenih dekretov, in sicer sodno overjene. Ker nekatera sodišča niso hotela potrjevati pravilnosti prepisov brez plačila takse, je neki prizadeti upokojenec vložil pritožbo na finančno ministrstvo. Davčni oddelek tega ministrstva je poslal predsedništvu apelacijskega sodišča v Zagrebu razpis od 24. aprila 1936, štev. 26.512/III, po katerem se morajo v primerih, kadar prosijo upokojujenci za potrditev (overitev) prepisov listin, katere predlagajo zaradi ureditve svojih pokojninskih prejemkov, taki prepisi overjati brez plačila takse po predpisih 6. toč. čl. 6 in 7 taks. zakona. — Iz tega pojasnila je razvidno, da so vse overitve prepisov listin, ki se predlagajo na zahtevo uradov za ureditev službenih ali pokojninskih prejemkov, oproščene vseh taks.

Postavljanje zvanjnikov in služiteljev. Na svoji splošni seji dne 8. aprila 1936, štev. 10.053, je izdal državni svet sledečo važno odločbo: »Določba 1. odst. § 86 zak.

o proračunskih dvanajstinah za avgust — marec 1935/36 se nanaša tudi na postavljene osebe, ki do tega časa niso bile nameščene v službi države, banovin ali njih podjetij. — Po navedenem predpisu se od 1. avgusta 1935 dalje ne smejo postavljati za pisarniško službo kot zvanjnik in služitelj doslej že postavljeni dnevničarji in nadničarji, ki delajo v službi države, banovin ali njih podjetij. Z drugo besedo: dnevničarji se ne morejo prevesti na zvanje pis. zvanjnikov ali služiteljev. Po novi odločbi drž. sveta pa velja to za vse osebe sploh, ki niso bile še v službi države ali banovine, tako da se torej novi pisarniški zvanjniki in služitelji sploh ne smejo več postavljati.

Pobiranje kolkovine za vloge in pritožbe. Od starega naročnika lista smo prejeli: »Zadnjič sem vložil na neko oblastvo prošnjo, naj mi izda formalno odločbo v zadevi, v kateri je državni svet že neštokrat razsodil v prid tožnikom. Navzlic temu, da je torej evidentno, da bom tudi jaz prodril s svojo zahtevo, se je zahtevalo od mene plačilo takse za vlogo, razen tega še taksa za odločbo nižje instance, obenem pa taksa za pritožbo. Vsega skupaj sem torej moral plačati 45 Din, navzlic določbi § 97 urad. zakona, ki pravi, da smo državni uslužbenci in upokojujenci oproščeni vseh taks za vloge in zahteve, ki se nanašajo na osebne pravice, izvirajoče iz uradniškega zakona. Ali se ne bi mogel tod najti drug izhod in bi se takse pobirale — če se že sploh morajo — šele potem, ko se dokončno določi, da je zahteva neutemeljena v zakonu. — K temu pojasnjemo, da se običajno pobirajo takse za vloge in odločbe, če se zavrne uradnikova zahteva, in to šele naknadno, ko je izčrpana vsa pravna pot. Pod tem se razume izčrpanje vseh pravnih lekov v upravnem postopanju, kamor se pa tožba na državni svet, ki je najvišje upravno sodišče, ne računa. Ta postopek je toliko prej razumljiv, ker upravna oblastva sploh ne izvedo, če so stranke proti negativnim odločbam najvišjih upravnih oblastev vložile tožbo na državni svet. To pa izvedo upravna oblastva vobče le takrat, kadar državni svet tožbam ugodi in o tem obvesti tudi upravno oblastvo, čigar odločba je bila razveljavljena.

Uradništvo Narodne banke narašča. Iz letnega poročila tega zavoda je razvidno, da se je število uradnikov pri njem v zadnjih letih močno zvišalo. Leta 1926. je bilo 458 uslužbencev, leta 1930. že 622, leta 1932. že 701, konec minulega leta pa 735. Pravih uradnikov in uradniških pripravnikov je od tega števila 336. Vsteto je namreč tudi uslužbenstvo zavoda za tiskanje bankovcev, ki šteje 109 nameščenec. Navedeni uslužbenci prejemajo na leto 52 milijonov Din plače, medtem ko so prejeli leta 1927. samo 32 milijonov Din.

Koliko učiteljev je organiziranih? Med približno 26.000 osnovnoškolskimi učitelji iz vse države jih je organiziranih v Jugoslov. učiteljskem združenju približno 20.000. Osrednje glasilo organizacije »Narodna prosveta« (od koder posnemamo te podatke) izhaja v 3500 izvodih. »Učitelj« se pa tiska v približno 2000 izvodih. Doslej na splošno še ni prodrlo načelo, da bi vsak član organizacije prejemal društveno glasilo. Samo v Sloveniji dobijo vsi člani ljubljanske sekcije brez posebnega plačila tednik »Učiteljski Tovariš«.

korakala iz kinematografa. Toda pri prihodnji predstavi je bila že spet v dvorani.

Podnaslovi v filmih so Mabel povzročali velike težave. Kolikor je le šlo, je vzela moža s seboj, da jih ji je prebiral. Toda migljajoči filmi so povzročali Edu Barclayu glavobol, in vselej, ko se je zvečer vrnil s petrolejskega polja, je bil na smrt truden, tako da ga je Mabel le s težavo pregovorila, da jo je spremljal. Zato je sedela skoraj zmerom sama v kinu in zlogovala besede, ki so begale preko platna. Mnogokrat se je nagnila naprej, potrepljala po rami osebo, ki je sedela pred njo in vprašala: »Ali ste mogli prebrati naslov? Tako kratkovidna sem, da ga nisem dobro videla.«

Po predstavi je Mabel vsakokrat povedala Gusu Diehlu, kako dobro se je zabavala. »To je bilo sijajno,« je rekla po Ford-Stelingovem filmu. »To je pa res norčav tiček.«

Ko so v Broadwayu igrali »Staro gnezdo«, je prišla Mabel z oteklimi očmi in ihle iz kinematografa. »Gospod Diehl,« je rekla, »film mi je zapustil globok vtisk. Morali bi jih predvajati več te vrste. Če gledam kaj takega, se kar sama sebi zazdim dosti boljša.«

Mabel se je znala vselej prilagoditi duhu filma. Če je bil romantičen, je nagnila glavo na stran in našobila ustnice. Če je bil žalosten, je jokala. Če je bil film razburljiv, je mencala na sedežu sem in tja in hropla: »Moj Bog! Moj Bog!«

Neko sredo na vse zgodaj je padel Ed Barclay z visokega žerjava in si zlomil tilnik. Tovariši so ga prinesli domov: krvav, od petrolejskih madežev masten zavoj.

Prav tisti večer so predvajali v Broadwayu trinajsto nadaljevanje filma »Hiša sovraštva«. Prejšnjo sredo je konec zadnjega dejanja obljubil z vso gotovostjo razkrinkanje, kdo je prav za prav »zakrinkana pošast«.

Takoj, ko je Mabel zagledala delavce, ki so nesli možovo truplo v hišo, je spoznala, da ta večer ne bo mogla iti v kino in da morda nikoli ne bo izvedela, kdo je prav za prav »zakrinkana pošast«.

Earl Abernathy, pogrebni podjetnik je prišel, razrezal s trupla otrdelo mastno delavno obleko, obril mrtveca in ga položil na mrtvaški oder v stanovanju Barclayevih.

Popoldne je Mabel šla k Gusu Diehlu v njegovo pisarno na Broadwayu in ga vprašala, če ne bi bilo mogoče preložiti današnjega sporeda. Gus je dejal: »Nikakor ne.« Drugo jutro mora film že poslati nazaj. Toda Mabel je prosila in moledevala tako dolgo, da je Gus obljubil, da bo nadaljevanje filmske drame za lastno ceno, to je dvanajst dolarjev, zadržal in da ga bo dan po pogrebu nalašč za Mabel samo predvajal.

Nekaj mož, ki so skupaj z Edom Barclayem delali na vrtnih stolpih, je prišlo zvečer stražit mrljca. Tak je bil pri nas pač običaj. Ljudje so prihajali, da so odganjali mačke od mrtvakov.

Sedeli so vso noč tam, po večini molče. Samo zdaj pa zdaj so se tiho in enolično razgovarjali o tem, kakšen dober fant je bil Ed Barclay. In pri tem so poslušali, kako je Mabel zraven v kuhinji iz glinastega prešička stresala bakrene in srebrne novce.

Upokojenec

Izplačevanje pokojnin. Od vseh strani prejemo dopise tovarišev upokojencev, ki tožijo o nerednem in kasnem izplačevanju pokojnin. Medtem ko se je prej izplačilo zavleklo za nekaj dni, traja zdaj dolge tedne, preden dobe upokojenci svoje itak že do nevdružnosti skróene prejemke. Zadnje mesece je pretežni del upokojencev prejel pokojnino šele zadnje dni v mesecu, torej z večtedensko zamudo. Kako naj ti reveži žive ves mesec brez slehernih sredstev, nam ni razumljivo. Notorično je pa, da ogromna večina zavisí edinole od teh pičlih dohodkov. Mislimo, da je prva dolžnost odločujočih, da se končno v pogledu izplačevanja pokojnin uvede red in točnost. Sredstva se pri dobri volji morejo lahko najti. Vprašanje ugleda državne uprave in človečanski oziri zahtevajo nujno rešitev in odpravo tega nemogočega in neznosnega stanja.

Odpisi preužitkov. Na podlagi § 104. fin. zakona za l. 1936/37 je finančna direkcija nekaj stotinam upokojencev izbrisala še neporavnane preužitke na pokojnin. prejemkih, ki so jim bili neopravičeno izplačani, nadaljnje izterjevanje pa ustavila. Zdaj so prispele že prve odobritve teh odpisov od fin. ministrstva, s čemer je ustavitev odtegovanja postala izvršna. Odtegljaj za dobo po 1. aprilu t. l. se bodo dotičnim upokojencem uradoma vrnili. Zato ni treba v ta namen vlagati prošenj. Obvestila o odpisu prejmejo prizadeti čimprej, kakor pač prihajajo odobritve od fin. ministrstva.

Pogrebne. Da se izplačilo zakonske pogrebne ne zavleče, naj preostali svojci umrlih aktivnih ali upokojenih drž. uslužbencev vselej, kadar prosijo za pogrebno, prilože prošnji tudi račun pogrebni stroškov, ki pa mora biti izstavljen izrečno na ime prosilca pogrebne. To je važno v primerih, kjer je plačal pogrebne stroške kdo drugi (na pr. kak pogrebni sklad, društvo, zadruga), ne pa oseba, ki prosi za priznanje pogrebne. Zato naj se v takih primerih izstavi pogrebni račun na prosilčevo ime.

Uživanje pokojnine v inozemstvu. Finančno ministrstvo je na vprašanje, ali sme vdova, ki je z možem do njegove smrti že stalno bivala v inozemstvu, uživati rodovinsko pokojnino v inozemstvu na podlagi

dovoljenja, ki je bilo svojčas že izdano njenemu pokojnemu možu — drž. upokojencu, odgovorilo, da mora v takih primerih vdova sama vložiti prošnjo, da se ji dovoli uživanje pokojnine izven države.

Premoženje upokojenske organizacije. Iz poročila o občnem zboru Društva drž. upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani je razvidno, da je prejela ta organizacija v l. 1935. na članarini 41.189.50 Din dohodkov (torej približno od 1200 plačujočih članov). Ker je iz leta 1934. preneslo društvo za 40.525.15 Din premoženja, so hkrati z drugimi manjšimi dohodki v letu 1935. znašali skupni dohodki 91.316.30 Din. Ker je bilo v letu 1935. vsega skupaj 50.864.85 Din izdatkov, je ostalo konec minulega leta vsega skupaj 40.496.50 Din gotovine kot društveno premoženje.

Potrdila za dvomesečno posmrtno podporo. Finančno ministrstvo zahteva za izplačilo dvomesečne podpore po smrti državnega uslužbenca v smislu § 95. u. z., da predlože preostali (vdova in otroci) uradno potrjena pristojne občine, da nima niti prosilka niti njeni otroci in da ni imel tudi pokojni mož nikjer — niti v kraju stalnega bivališča, niti ne v vsi Jugoslaviji nikjer nobenega premoženja in nobenih dohodkov. Posamezne občine se branijo izdajati taka potrdila z utemeljitvijo, da ne morejo jamčiti za točnost navedb, ker jim pač premoženjske razmere prosilcev niso znane tudi glede drugih krajev v državi. Na zadevno vlogo neke občine, ki je bila predložena finančnemu ministrstvu, je isto pojasnilo, da je vsaka občina pristojna za izdajanje zahtevanih potrdil ali na podlagi svojih knjig ali izjave dveh prič, kateri morata prevzeti vso kazensko odgovornost za točnost svojega pričevanja. Splošno veljavnega navodila vsem občinam, kako naj izdajajo ta potrdila, pa ministrstvo po tem pojasnilu ne more izdati. — Bilo bi želeli, da se to vprašanje uredi tako, da bodo mogle vdove in njih otroci brez kompliciranih procedur kar najprej dobiti potrebna potrdila za izplačilo posmrtno dvomesečne podpore.

Obiške kemično čistil, barva, plislra in lika tovarna J. O. S. REICH.

Socialna politika

Socialno skrbstvo mestnih uslužbencev. Na zadnjem občnem zboru Bolniške blagajne mestnih nameščencev v Ljubljani, ki se je vršila začetek aprila, je predsednik g. dr. Riko Fux poročal, da izkazuje bolniška blagajna v minulem poslovnem letu Din 76.000.— primanjkljaja, kar je posledica slabih gmotnih razmer, ki so zavladale tudi med ljubljanskim občinskim uslužbenstvom. Primanjkljaj se krije iz prihrankov iz prejšnjih časov, v bodoče bo pa treba, da se bo gospodarilo kar najvarčneje, če naj blagajna doseže tudi v prihodnje enake uspehe kakor doslej. Iz poročila tajnika g. Draga Mohorčiča posnemamo, da je štela blagajna lani 1584 zavarovancev, od teh 619 družinskih poglavarjev in 965 družinskih članov. Ker je med letom umrlo 25 zavarovancev (umrljivost znaša torej 1,58%), je morala bolniška blagajna kriti pogrebne stroške tudi iz izrednega podpornega sklada. V družinskih zavarovancev je bilo lani 19 porodov. V teku leta je blagajna izdala članom 7235 nakaznic za zdravnike. To visoko število so povzročile razne epidemije, kot posledice nevedno slabe zime. Zaradi primanjkljaja je morala blagajna omejiti izdajanje nakaznic za zdravnike-specialiste, kakor je morala tudi znižati pogodbeno tarifo s svojimi zdravniki. Zavarovancem je bilo lani na razpolago 17 specialistov, 14 praktičnih zdravnikov, 5 zobnih zdravnikov, 1 rentgenolog in 7 dentistov. V bolnišnicah se je zdravil lani 201 član, in sicer vsega skupaj 2070 oskrbnih dni. — Pogrebni sklad je štel ob koncu leta 718 članov. Iz lani ustanovljenega sklada za okrevanje in zdravljenje, v katerega plačujejo zavarovanci po Din 2.—, za rodovinske člane pa po 50 par na mesec, je bilo s podporo blagajne 41 zavarovancev na oddihu na Gorenskem. Blagajna je izposlovala znižanje oskrbnine za člane v zdravilišču Topolšičca. V okrevališču »Jelovci« v Kamni gorici je bivalo lani 126 članov, razen tega pa dve počitniški koloniji, skupno 83 otrok.

Narodno gospodarstvo

Koliko je zasebnih nameščencev? V naši državi je statistika pripadnikov posameznih poklicev še precej pomanjkljiva. Zlasti velja to za zasebne nameščence, ker je edino osrednji urad za zavarovanje delavcev pred par leti izvršil popis. Po tem je v naši državi vsega skupaj privatnih uslužbencev: uradnikov 44.500, kvalificirane osebe (mojstri, delovodje, nadzorniki itd.) 15.400, pravega trgovskega osebja pa 20.000. K tem pride še okrog 3900 zasebnih nameščencev, ki spadajo pod bratovske blagajne, tako da je vseh privatnih nameščencev v razširjenem smislu obrtnega zakona skupaj 83.800. V Sloveniji je nad 8000 zasebnih nameščencev in približno 3000 trgovskih in ostalih nameščencev, ki pa danes še niso deležni pokojninskega

zavarovanja. — Prednje posnemamo iz »Organizatorja«, stanovskega glasila zasebnih nameščencev.

Pred zvišanjem cen sladkorja? Začetek februarja so ravnatelji vseh sladkornih tovarn Jugoslavije zborovali v Beogradu in razpravljali tudi o cenah sladkorja. Po poročilih dnevnikov so sklenili, da zvišajo ceno za 30 par pri kilogramu. Z zvišanjem cene za 30 par bodo sladkorne tovarne povečale svoj dohodek za 21 milijonov dinarjev na leto. Pri tem je treba ugotoviti, da imajo tovarne še nad 300.000 stotov sladkorja neprodanega v skladiščih, ker potrošnja sladkorja ravno zaradi visokih cen stalno pada. Bilo bi prav, da bi se cene sladkorja znižale, ker bi pocenitev tega odličnega hraniva bila iz socialnih in zdravstvenih vidikov nujno potrebna. Da se to doseže, bi morale vsaj državne sladkorne tovarne znižati cene, kar bi nujno vplivalo tudi na zasebno industrijo, ki bi morala slediti. Vendar doslej o tem še ni bilo nič čuti.

Po svetu

Za izboljšanje prejemkov na Angleškem. Že nekajkrat smo objavili razna poročila o zviševanju službenih prejemkov angleških javnih uslužbencev. Z ozirom na stanje indeksa cen je angleška vlada ponovno že ugodila zahtevam organizacij javnih nameščencev, tako da so skoro vsa znižanja, ki so bila izvedena v minilih letih gospodarske stiske, že odpravljena. Nedavno so sklenile še tri velike angleške železničarske organizacije, da zahtevajo od vlade naj takoj odpravi še zadnje ostanke teh znižanj, ki so se pričela leta 1931. Organizacije poudarjajo, da je gospodarsko stanje železnice tako ugodno, da morejo prenesti to povečanje izdatkov, ki bo doseglo na leto približno 3.000.000 funtov, t. j. nekaj nad 700 milijonov Din.

Nagrada za vljudnost. Odbor za povzdigo tujskega prometa na Francoskem je v svoj letošnji proračun uvrstil tudi postavko 250.000 frankov, ki se v obliki nagrad razdele tistim carinskim uradnikom, ki se bodo zaradi svoje vljudnosti in postrežljivega vedenja prikupili potnikom. Nagrade bodo prejeli tudi vljudni železniški uslužbenci. Čeprav je znano, da so tako carinski, kakor železniški nameščenci na Francoskem izredno ljubozni v poslovanju s strankami, nameravajo z opisanimi nagradami doseči, da glede uradovanja ne bo s strani potnikov prav nobenih pritožb.

Poštarji na Rumunskem. V Rumuniji je zaposlenih približno 20.000 poštnih uslužbencev, ki žive v veliki revščini. Srednje plače znašajo komaj 2900 lejev (približno 900 Din), več kot 10.000 uslužbencev pa prejema plače, ki ne dosega niti 2000 lejev na mesec. So pa tudi taki, ki prejema manj kot 500 lejev na mesec. Da pri takih slabih plačah rumunski poštni uslužbenci skrajno revno žive, je seveda razumljivo samo po sebi.

Stanovanjski problem

Uradniška stanovanjska kolonija v Beogradu. Pred leti smo obširno poročali o akciji beograjske stanovanjske zadruge državnih uslužbencev, ki je nameravala sezidati kolonijo 300 stanovanjskih hiš na Voždovcu v Beogradu. Zadruga je stavbni tvrdki izposlovala pri Državni hipotekarni banki velik kredit in ji izplačala nad 15 milijonov dinarjev. Skupni stroški za vseh 300 hiš naj bi znašali približno 48 milijonov dinarjev. Od tega naj bi navedena banka izplačala 20 milijonov dinarjev kredita. Tvrdka je pričela zidati hišice, in sicer je vršila pred beograjskim okrožnim sodiščem dar so ostale vse nedovršene. Zdaj se je začela pred beograjskim okrožnim sodiščem pravda, ker zadruga toži tvrdko, ki prevzetih obveznosti ni izpolnila.

Stanovanjska zaščita na Češkem. Začetek marca je češkoslovaški parlament razpral o zakonskem predlogu, ki ga je predložila vlada. S tem zakonom se bo stanovanjska zaščita podaljšala za dve leti in

sicer ostanejo zaščiteni samo enosobna stanovanja, to pa le v primerih, če samci ali poročeni z otroci nimajo nad 15.000 Kč dohodkov, poročeni z otroki pa če nimajo več kot 18.000 Kč na leto dohodka. Dvosobna stanovanja ostanejo pod zaščito samo še do konca junija 1937, toda prav tako s omejitvijo dohodkov v višini 24.000 oz. 30.000 Kč na leto. Večja stanovanja in trgovski lokali pa izgube že z letošnjim aprilom pravico do zaščite.

Priporočamo tvrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

Tovariši!

Kupujte svoje potrebnosti pri tvrdkah, ki inserirajo v »NAŠEM GLASU«

Kr. dvorni dobavitelj
ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Telefon 2673 Špecerija
Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši
Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.
Posojni čekovni račun štev. 10.681. Telefon štev. 3413
Pošljila do Din 10.000.— vsem javnim nameščencem po 8% proti zasnambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana
Francišškanska ulica
Telefon štev. 2312
Račun pošl. hran. 10.761

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejših do najmodernejših

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

Lasna ivornica šolskih zvezkov

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin r. z. z o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg štev. 5 / Telefon štev. 2421

Širite
zadružno misel
med svojimi
tovariši!

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, rje prosti jedilni pribor itd.